

Voorstel aan de raad

Nummer: 26.125

Portefeuille: S. Kruis
Programma: 7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Onderwerp:
Vaststellen kaders Parkenplan

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van bijgevoegde Analyse ten behoeve van het Parkenplan en de volgende kaders voor de uitwerking van het Parkenplan vast te stellen.
 - a) De verdichting van woningbouw moet samengaan met het verhogen van de waarde die de parken bieden voor inwoners en de stad (Agenda Natuur 2030), waarbij rekening wordt gehouden met de Interdepartementale Commissie Lelystad (ICL) vanuit het rijk en de Woningbouwopgave.
 - b) De waarde van parken voor gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en sociale cohesie, wordt herkend net zoals de noodzaak voor een kwalitatieve impuls om deze voordelen te benutten.
 - c) Het behouden van de sociaal-maatschappelijke en ecologische waarde van het parksysteem (het samenhangende netwerk van parken), met speciale aandacht voor de vijf stadsparken: Stadspark, Woldpark, Bultpark, Zilverpark en Kustpark.
 - d) Het Parkenplan moet een balans vinden tussen het behoud van ecologische functies en de stedelijke integratie van groen, zodat beide aspecten optimaal samengaan.
 - e) De identiteit en functie van de parken is richtinggevend voor het toekomstig beheer en de inrichting.
 - f) Het Parkenplan moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een kwalitatieve impuls voor de parken.
 - g) Er wordt een integrale benadering gewaarborgd in het proces, waarbij het Parkenplan de samenhang tussen parken en andere functies in kaart brengt.

Urgentie Raad

Geen urgentie: Er is geen datum waarvoor dit besloten moet zijn door de raad. Voorstel kan in reguliere procedure.

Voorgaande besluitvorming

- 323.M. ML Visie groenbeheerplan actualiseren
- 20230317 VB-RV strategie Agenda Natuur

Inleiding

Dit voorgesteld besluit gaat over de kaders voor het Parkenplan. Het Parkenplan vloeit voort uit de in 2022 aangenomen motie om een aanvullende visie Groenbeheerplan op te stellen en kent vanwege het integrale karakter een bredere uitwerking via de Agenda Natuur 2030 en het programma Van Groen Dromen naar Groen Doen 2024-2027. Hierin worden op hoofdlijnen al kaders voor parken meegegeven, evenals in het Ontwerp Omgevingsvisie. Middels dit voorstel vragen we de raad om een verdere verdieping van de kaders.

Het Parkenplan moet ons gaan helpen om parken duurzaam te ontwikkelen en de waarde van parken in stand te houden of te verbeteren. We creëren toekomstbestendige groenstructuren met een hoge natuurwaarde, meer beleefbaar groen dat uitnodigt om er gebruik van te maken en verbetering van de kwaliteit van het groen, zodat dit bijdraagt aan de biodiversiteit. Parken worden aantrekkelijker om te bezoeken, terwijl er rekening gehouden wordt met: klimaatbestendigheid, biodiversiteit, gebruiks- en belevingswaarde. De parken zijn zo aantrekkelijk voor mens én dier.

We beogen een overkoepelend integraal plan met concrete ambities en maatregelen die sturing geven voor de verdere uitwerking. Dit gebeurt langs drie pijlers: klimaatbestendigheid, biodiversiteit en de gebruikswaarde (hieronder vallen aspecten als gezondheid, mobiliteit, sport, sociaal, veiligheid). Het Parkenplan vormt straks de basis voor toekomstig beheer en (her)inrichting.

Het parkenplan wordt in twee fases opgesteld: een analysefase en daarna het opstellen van het Parkenplan inclusief toekomstperspectief en concrete maatregelen. De analysefase is afgerond en heeft geleid tot het Analysedocument Parkenplan Lelystad (zie bijlage). Voor het vervolg wordt de raad gevraagd om de kaders vast te stellen voor de verdere uitwerking van het Parkenplan.

Argumenten

1. Kennis te nemen van bijgevoegde Analyse ten behoeve van het Parkenplan en de volgende kaders voor de uitwerking van het Parkenplan vast te stellen.

- a) De verdichting van woningbouw moet samengaan met het verhogen van de waarde die de parken bieden voor inwoners en de stad (Agenda Natuur 2030), waarbij rekening wordt gehouden met de Interdepartementale Commissie Lelystad (ICL) vanuit het rijk en de Woningbouwopgave.
- b) De waarde van parken voor gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en sociale cohesie, wordt herkend net zoals de noodzaak voor een kwalitatieve impuls om deze voordelen te benutten.
- c) Het behouden van de sociaal-maatschappelijke en ecologische waarde van het parksysteem (het samenhangende netwerk van parken), met speciale aandacht voor de vijf stadsparken: Stadspark, Woldpark, Bultpark, Zilverpark en Kustpark.
- d) Het Parkenplan moet een balans vinden tussen het behoud van ecologische functies en de stedelijke integratie van groen, zodat beide aspecten optimaal samengaan.

- e) De identiteit en functie van de parken is richtinggevend voor het toekomstig beheer en de inrichting.
- f) Het Parkenplan moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een kwalitatieve impuls voor de parken.
- g) Er wordt een integrale benadering gewaarborgd in het proces, waarbij het Parkenplan de samenhang tussen parken en andere functies in kaart brengt.

1. De raad stelt de kaders voor het Parkenplan vast en het college is verantwoordelijk voor de verdere uitwerking en uitvoering daarvan.

De kaders zijn een extra verdieping op eerdere besluitvorming van de raad, zoals de Omgevingsvisie en het Programma van Groen Dromen naar Groen Doen 2024-2027. Hiermee stellen we de raad in de gelegenheid om meer richting te geven alvorens het Parkenplan verder uitgewerkt wordt door het college.

Door te zorgen dat dit raadsvoorstel met de kaders voor het Parkenplan klaarligt voor de volgende raad, wordt gezorgd dat de richting en visie van het Parkenplan scherp blijven bij het ontwikkelen van het definitieve plan. En is het mogelijk om de nieuwe raad goed mee te nemen in het proces.

1a. Het parkenplan beschrijft hoe woningbouwverdichting samen kan gaan met het behoud en de versterking van de parken, waardoor de leefkwaliteit van de stad wordt behouden.

Er ligt een grote uitdaging om tot de gewenste verdichting te komen om zo de gemeentelijke doelen te behalen en de ICL-bijdrage verder af te bouwen. Dit betekent dat het opstellen van het Parkenplan in samenhang hiermee moet gebeuren. Vanuit de lijn omgevingsvisie (behouden, verbeteren en verbinden van het natuurlijk raamwerk) doen we dit door wel overwogen keuzes te maken daar waar inbreiding gewenst is en een positieve bijdrage kan leveren aan de plek specifiek of de omgeving. Het Parkenplan moet ingaan op de vraag hoe we tot een kwalitatieve verbetering van de parken kunnen komen zodat de parken van grotere toegevoegde waarde kunnen zijn voor onze inwoners.

1b. De parken bevorderen de gezondheid en het welzijn van inwoners, versterken de biodiversiteit en leveren ook een belangrijke bijdrage aan klimaatadaptatie.

Parken dragen bij aan een gezonde, groene en leefbare gemeente. Kwalitatief hoogwaardige, multifunctionele parken spelen hierin een cruciale rol: zij bevorderen de gezondheid en het welzijn van inwoners, en versterken de biodiversiteit. De parken leveren ook een belangrijke bijdrage aan klimaatadaptatie, door als buffer te fungeren bij extreme droogte, hitte of regenval. Door de verwachte groei en verdere verdichting van Lelystad zal het gebruik van parken toenemen. Daarmee wordt de groene openbare ruimte steeds belangrijker als drager van een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving.

De parken moeten een duidelijke positie krijgen binnen de stad, met elk een eigen herkenbare identiteit. Dit vraagt om een kwalitatieve impuls, die aansluit bij de groene identiteit van Lelystad en het feit dat natuur in deze stad altijd dichtbij is.

1c. Het verbinden van de parken met elkaar en omliggende natuurgebieden is essentieel voor zowel ecologische waarde als recreatief gebruik.

De parken in Lelystad zijn onderdeel van een groot geheel: het parksysteem, een aaneengesloten groenblauwe structuur waarin de parken verbijzonderde plekken zijn in het netwerk. Dit vereist een systeembenadering waarbij water, groen en mobiliteit samengaan. Hierdoor wordt een systeem gecreëerd van parken waarin het fijn verblijven en bewegen is. Het Woldpark, Stadspark, Kustpark en Bultpark zijn van grote betekenis voor heel Lelystad, zo blijkt uit de analysefase. Door nieuwe toekomstige ontwikkelingen in en om het Stadshart heeft ook Zilverpark de potentie om van meer stedelijke betekenis te zijn. Hiermee wijkt het college af van de op 8 maart 2022 aangenomen motie inzake visie groenbeheerplan.

1d. Het behouden en versterken van ecologische verbindingen is essentieel om biodiversiteit te waarborgen, versnippering te voorkomen en de natuur veerkrachtig en toekomstbestendig te houden.

Tijdens de (reeds afgeronde) analysefase zijn parken als inbreidingslocaties relevant geworden. Het Parkenplan moet daarom duidelijkheid bieden over de minimale eisen voor een goed functionerend parkensysteem en kaders stellen voor een integrale afweging bij het bepalen van inbreidingslocaties. Daarbij leunt het Parkenplan op het natuurlijke raamwerk uit de omgevingsvisie. Als ecologische functies en stedelijke integratie van groen goed samengaan, worden de parken toekomstbestendig en duurzaam ingericht en beheerd, terwijl verlies van natuurwaarden voorkomen wordt en de parken toegankelijk blijven voor inwoners.

1e. Hiermee doen we recht aan de onderscheidende betekenis van de parken in hun context (locatie, gebruik, plaats in het natuurlijk raamwerk).

Door de identiteit en functie van parken duidelijk vast te leggen, kunnen weloverwogen, integrale keuzes gemaakt worden over de inrichting, beheer en programmering of anderszins. De onderscheidende maatschappelijke, sociale en ecologische betekenis staat daarbij centraal.

1f. Het inzicht bepaalt mede het ambitieniveau voor de verdere uitwerking per park.

Het Parkenplan moet een eerste indruk geven van een investeringsbehoefte voor de kwaliteitsverbetering van de parken. Op basis hiervan wordt er een financieringsstrategie bepaald. Hiermee kunnen we een inschatting maken van de uitvoerbaarheid en haalbaarheid.

1g. Door de parken een impuls te geven, kan worden bijgedragen aan meerdere gemeentelijke doelen.

Met de groei van Lelystad zullen parken een steeds belangrijkere rol spelen in de stad. Door verdichting in het binnenstedelijk gebied neemt het privaat groen af en worden meer inwoners afhankelijk van groene openbare ruimte. Hierdoor zal het gebruik van parken toenemen. De parken dragen bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving en spelen een belangrijke rol op het gebied van gezondheid, beweging, biodiversiteit, klimaatadaptatie, sociale cohesie en natuurbeleving. Om deze rol goed te kunnen vervullen, is een toekomstgerichte inrichting nodig. Veel parken functioneren nu vooral als doorgangsroute; door meerdere functies te combineren en het natuurlijke raamwerk te versterken, kunnen zij uitgroeien tot volwaardige, multifunctionele plekken in de stad.

Kanttelingen

1a. De verdichting van woningbouw moet samengaan met het verhogen van de waarde die de parken bieden voor inwoners en de stad (Agenda Natuur 2030), waarbij rekening wordt gehouden met de Interdepartementale Commissie Lelystad (ICL) vanuit het rijk en de Woningbouwopgave.

1.1 Verdichting kan impact hebben op de groene kwaliteit van de stad.

De groene kwaliteit van de stad wordt zeer gewaardeerd door onze eigen inwoners. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de Analysefase en de inwonerspeiling. Het college begrijpt dat, gelet op de opgaven van Lelystad, verdichting en een compactere stad echter noodzakelijk is. Niet iedere groene plek in de stad heeft dezelfde waarde, en sommige plekken zouden daardoor mogelijk geschikt kunnen zijn voor inbreiding of andere ontwikkelingen. Dit vraagt echter om een goede afweging, waarbij het Parkenplan één van de bouwstenen is.

Financiën

Aan dit besluit zijn geen financiële gevolgen verbonden. Het opstellen van het Parkenplan wordt gedekt uit de middelen van programma Natuur.

Bij de uitvoering zal het college eerst kijken wat er eventueel mogelijk is met de huidige budgetten (beheerbudget of andere structurele budgetten) en externe bronnen. Als er aanvullende middelen nodig zijn, zal dit aan de raad voorgelegd worden.

Vervolg

Op basis van de afgeronde analysefase en het participatietraject, en met inachtneming van de nog vast te stellen kaders, kan worden toegewerkt naar een definitief Parkenplan. De nadruk ligt daarbij op een integrale aanpak, waarbij de balans wordt gezocht tussen klimaat- en biodiversiteitsdoelen, en de maatschappelijk betekenis van de parken. De raad ontvangt in 2026 het definitieve Parkenplan ter kennisname, waarna dit als basis dient voor toekomstig beheer en inrichting. Eventuele investeringsbehoefte en dekkingsvoorstellen zullen via de geijkte processen aan de raad worden voorgelegd, waarbij het college eerst zal kijken naar bestaande mogelijkheden, het meekoppelen van budgetten en externe bronnen.

Bijlagen

2025-06-19 Analysedocument Parkenplan Lelystad

323.M. ML Visie groenbeheerplan actualiseren

Lelystad, 3 februari 2026

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,

C.J.M. Swart

**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*